

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ОСНОВА ЕКОНОМИЈЕ – СМЕДЕРЕВО, МАРТ 2019.
Питања саставио ванр. проф. др Ђорђе Митровић, Универзитет у Београду – Економски факултет

РЕШЕЊА

Број поена

1. Према начину на који се подмирују, људске потребе се могу поделити на

а. личне и заједничке;

б. минималне, просечне и луксузне;

в. апстрактне и конкретне;

г. биолошке и културно-историјске;

д. минималне, личне и биолошке.

1

2. Када се вредносни однос између постојаног и варијабилног капитала промени са 4:1 на 5:1 зато што су се промениле цене фактора производње док су количине фактора производње остале непромењене такав однос

2

а. представља органски састав капитала;

б. не представља органски састав капитала;

в. представља стопу вишка вредности;

г. представља технички састав капитала.

3. Уколико посматрамо износ укупних трошкова за два нивоа обима производње (Q_1 и Q_2), маргинални (гранични) трошкови при обиму производње Q_2 износе

а. $\frac{\text{Укупни трошкови } (Q_2) - \text{Укупни трошкови } (Q_1)}{\text{Обим производње } (Q_2) - \text{Обим производње } (Q_1)}$

б. $\frac{\text{Обим производње } (Q_2) - \text{Обим производње } (Q_1)}{\text{Укупни трошкови } (Q_2) - \text{Укупни трошкови } (Q_1)}$

1

в. $\frac{\text{Укупни трошкови } (Q_2) - \text{Укупни трошкови } (Q_1)}{\text{Обим производње } (Q_1)}$

г. $\frac{\text{Укупни трошкови } (Q_2) - \text{Укупни трошкови } (Q_1)}{\text{Обим производње } (Q_2)}$

4. Трговачки капитал датог трговца износи 2.000.000 динара. Робу коју продаје трговац набавља по цени од 300 динара. Чисти трошкови промета по јединици производа износе 50 динара. Уколико је овај трговац продајом 1.000 комада производа остварио приход од 270.000 динара колико износи профитна стопа коју је у том случају остварио?

3

Профитна стопа износи 11%.

5. Величина тржишне вредности робе одређена је

а. односом понуде и тражње;

б. величином трошкова производње;

в. величином друштвено потребног радног времена;

г. величином друштвено признатог радног времена;

д. корисношћу робе за потрошача.

1

6. Са становишта стварања вишка вредности, капитал се дели на

а. предујмљени и утрошени

б. постојани и променљиви

в. постојани и циркулирајући

г. фиксни и пропорционални

д. стални и оптицајни

1

7. Уколико се радни дан продужи са 7 на 8 часова, уз исту интензивност и непромењен број радника, у питању је производња

а. апсолутног вишка вредности, при чему се стопа вишка вредности повећава;

2

б. апсолутног вишка вредности, при чему се стопа вишка вредности не мења;

в. апсолутног вишка вредности, при чему се стопа вишка вредности смањује;

г. релативног вишка вредности, при чему се стопа вишка вредности не мења.

8. Монетаристи су

а. сматрали да је незапосленост већи проблем од инфлације.

1

б. заговарали државни интервенционизам.

в. били против државног интервенционизма.

г. сматрали да се вредност робе ствара у производњи.

9. На основу података датих у табели (Q – обим производње, ГТ – гранични трошкови, ПУТ – просечни укупни трошкови), израчунати колико износе просечни укупни трошкови при обиму производње од 2 јединице производа.

2

Q	2	3
ГТ		5
ПУТ		9

Просечни укупни трошкови при обиму производње од 2 јединице производа износе 11.

10. У случају када је на тржишту понуда мања од тражње

а. тржишна цена је мања од тржишне вредности;

1

б. тржишна цена је већа од тржишне вредности;

в. тржишна цена је једнака тржишној вредности;

г. односно понуде и тражње не утиче на висину тржишне цене.

11. За обављање платног промета банкарски капиталиста је уложио 2.000.000 динара. Укупни чисти трошкови новчаног промета износе 100.000. Ова банка обавља годишње 3.000 услуга у платном промету. Колико ће износити профитна стопа овог банкарског тарифу за једну услугу у износу од 100 динара?

3

Профитна стопа коју је банкар остварио износи 10%.

12. У случају када су све земљишне парцеле исте плодности, која од наведених ренти је једнака нули?

а. само диференцијална рента

2

б. диференцијална и апсолутна рента

в. само апсолутна рента

г. само монополска рента

13. Трговац надокнађује чисте трошкове робног промета из

а. укупног вишка вредности који је произвео;

1

б. набавне цене трговине;

в. профита трговца;

г. трговинске марже (рабата).

14. Образац стопе вишка вредности гласи

а) $m' = \frac{m}{c + v} \times 100$ б) $m' = \frac{pf}{K} \times 100$

в) $m' = \frac{m}{y} \times 100$

1

г) $m' = \frac{m}{c} \times 100$ д) $m' = \frac{m}{ck} \times 100$ ђ) $m' = \frac{a}{s} \times 100$

15. Обрт капитала је

а. повраћај капитала;

б. репродуковање капитала;

в. кружење капитала у токовима репродукције;

г. један исечака из кружног кретања капитала.

1

16. Претпоставимо да на тржишту 10 рачунара може да се размени за 75 мобилних телефона. Уколико дође до смањења продуктивности рада у производњи оба производа и проценат промене продуктивности рада у производњи обе робе (и у релативном и у еквивалентном облику) је исти, прометна вредност ће се, према теорији радне вредности,

2

а. смањити.

б. остати исти.

в. повећати.

г. Не може да се одреди на основу датих информација.

17. На слици је представљено тржиште млека (P – тржишна цена, Q – количина млека). Колико износи равнотежна тржишна цена?

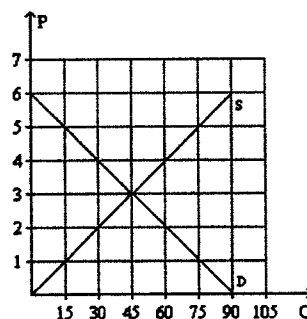
а. 60

б. 6

в. 3

г. 90

д. Ниједан од понуђених одговора није тачан.

2

18. Екстрапрофит у индустрији остварује произвођач чија је цена коштања

а. једнака просечној гранској цени коштања;

б. већа од просечне гранске цене коштања;

в. једнака цени производње;

г. мања од просечне гранске цене коштања.

1

19. Уколико за потрошача, према теорији субјективне вредности, прва јединица производа има корисност 250 динара, он би наредну (другу) јединицу производа био спреман да плати

а. 255 динара;

б. 250 динара;

в. 240 динара;

г. Не може да се одреди на основу датих информација.

1

20. Укупни фиксни трошкови са смањењем обима производње

а. расту;

б. опадају;

в. остају непромењени;

г. смањују се до извесног обима производње, а затим се повећавају.

1

21. У дато акционарско друштво уложен је капитал од 3.000.000 евра. Емитовано је 15.000 акција. Уколико је тренутна тржишна цена једне акције 320 динара, а каматна стопа 5%, колико износи очекивана дивидендна стопа?

3

очекивана дивидендна стопа износи 8%.

22. Уколико се продуктивност рада повећала за 6% то значи да

а. време које је потребно за производњу исте количине производа смањило се за тачно 6%;

б. време које је потребно за производњу исте количине производа повећало се за тачно 6%;

в. за исто време се производи за 6% мања количина производа;

г. за исто време се производи за 6% већа количина производа.

2

23. У једној земљи постоји флукутирајући девизни курс када однос у којем ће размењују две националне валуте

а. не мења се у дужем временском периоду;

б. одређују односи понуде и тражње за страном валутом;

в. заснива се на споразуму између две земље ради обрачуна плаћања;

г. одређује држава.

2

24. Утрошени стални капитал износи 50.000 динара, стопа амортизације 10%, док утрошени оптицајни капитал после 4 обрта износи 900.000. Количина произведене робе у једном обрту износи 500 јединица. Колико би требало да износи тржишна цена по којој овај произвођач продаје своје производе да би остварио профитну стопу од 8%?

3

тржишна цена износи 504 динара.